Univerza v Ljubljani
Biotehniška fakulteta
Oddelek za zootehniko
Groblje 3, 1230 Domžale

SLOVENSKI ČEBELARJI UČITELJI NA ČEBELARSKIH ŠOLAH (DUNAJ - 1770, LANŠPREŽ- 1781, LVOV-1806) IN PREDLOG ZA ČEBELARSKO ŠOLO (PODSMREKA – 1873)

Zasl. prof. dr. Andrej Šalehar

Ljubljana, 11. 7. 2026

Slovenski čebelarji učitelji na čebelarskih šolah (Dunaj -1770, Lanšprež- 1781, Lvov-1806) in predlog za čebelarsko šolo (Podsmreka – 1873)

Avtor in urednik: Andrej Šalehar

Oblikovanje: Andrej Šalehar

Financiranje: Andrej Šalehar in Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko, 1230 Domžale

Leto izdelave: 2026

Kraj izida: Ljubljana

Izšlo v samozaložbi

Vrsta publikacije: elektronska publikacija

Za jezikovno pravilnost odgovarja: Andrej Šalehar

Spletna lokacija publikacije: https://www.genska-banka.si/gradiva/zgodovinski-viri/

Vse pravice pridržane. Vsebino monografije je dovoljeno uporabljati izključno za osebno, torej nekomercialno uporabo. Kakršnakoli druga uporaba vsebine monografije (kot so kopiranje, reproduciranje, distribucija v fizični ali elektronski obliki) za komercialne namene je brez soglasja avtorja prepovedana.

P.S.: Prevodi s pomočjo DeepL Translator

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani
COBISS.SI-ID **285645827**
ISBN 978-961-95029-5-2 (PDF)

SLOVENSKI ČEBELARJI UČITELJI NA ČEBELARSKIH ŠOLAH (DUNAJ - 1770, LANŠPREŽ- 1781, LVOV-1806) IN PREDLOG ZA ČEBELARSKO ŠOLO (PODSMREKA – 1873)

Andrej Šalehar[1]

Izvleček

Slovenski čebelarji so bili učitelji na čebelarskih šolah. Anton Janša je bil v letih 1770-1773 učitelj in potovalni učitelj čebelarstva v Augartnu na Dunaju. V nemškem jeziku je učil gorenjsko čebelarjenje. Bil je prvi učitelj čebelarstva na svetu in napisal dve čebelarski knjigi (1771, 1775) – dva čebelarska bisera. Peter Pavel Glavar je leta 1781 ustanovil čebelarsko šolo na Lanšprežu. Istega leta je napisal Pravila za čebelarsko vrtnarsko šolo na Lanšprežu, ki so unikaten in zelo pomemben dokument. V čebelarski literaturi, ne domači ali tuji, podobnih pravil nismo zasledili. Pouk je bil v deželanskem (slovenskem) jeziku. Ustanovitelj in učitelj na čebelarski šoli v Lvovu je bil Martin Kuralt (Janšev učenec). Z dovoljenjem avstrijskega cesarja Franca I je delovala dve leti – 1806-1807. Jeziki poučevanja so bili prilagojeni poslušalcem (poljščina, nemščina, latinščina, francoščina). Osnova pouka je bil Janšev čebelarski nauk. Kuralt je priredil in leta 1807 izdal četrto izdajo Janševe druge knjige. Predsednik novo ustanovljenega Kranjskega društva za umno čebelarstvo Emil Rothschütz je leta 1873 Kranjski kmetijski družbi predlagal ustanovitev čebelarske šole na gradu Podsmreka pri Višnji Gori. Ohranjen je predlog učnega programa. Predviden je bil pouk v slovenskem in nemškem jeziku. Šola pa žal ni bila ustanovljena.

Ključne besede: Čebelarske šole na Dunaju, Lanšprežu in v Lvovu, učitelji Anton Janša, Peter Pavel Glavar, Martin Kuralt, predlog programa čebelarske šole na gradu Podsmreka

[1] Andrej Šalehar, zasl. prof. dr., Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko, 1230 Domžale

SLOVENIAN BEEKEEPERS TEACHERS AT BEEKEEPING SCHOOLS (VIENNA -1770, LANŠPREŽ - 1781, LVOV - 1806) AND A PROPOSAL FOR A BEEKEEPING SCHOOL (PODSMREKA -1873)

Abstract

Slovenian beekeepers were teachers at beekeeping schools. Anton Janša was a teacher and traveling instructor of beekeeping in Augarten, Vienna, from 1770 to 1773. He taught Upper Carniolan beekeeping in the German language. He was the first beekeeping teacher in the world and wrote two beekeeping books (1771, 1775) – two beekeeping gems. In 1781, Peter Pavel Glavar founded a beekeeping school in Lanšprež. In the same year, he wrote the Rules for the Beekeeping Gardening School in Lanšprež, which is a unique and very important document. In beekeeping literature, neither domestic nor foreign, we have not encountered similar rules. The instruction was in the provincial (Slovenian) language. The founder and teacher at the beekeeping school in Lvov was Martin Kuralt (a pupil of Janša). With permission from the Austrian Emperor Francis I, it operated for two years – 1806-1807. The languages of instruction were adapted to the listeners (Polish, German, Latin, French). The basis of the teaching was Janša's beekeeping doctrine. Kuralt adapted and published the fourth edition of Janša's second book in 1807. The president of the newly established Carniolan Society for Intelligent Beekeeping, Emil Rothschütz, proposed to the Carniolan Agricultural Society in 1873 the establishment of a beekeeping school at Podsmreka Castle near Višnja Gora. The proposed curriculum has been preserved. Instruction was planned in both Slovenian and German. Unfortunately, the school was not established.

Keywords: Beekeeping schools in Vienna, Lanšprež, and Lvov, teachers Anton Janša, Peter Pavel Glavar, Martin Kuralt, curriculum of the beekeeping school at Podsmreka Castle.

UVOD

Zapišimo uvodoma, da brez poglobljenega teoretičnega in praktičnega znanja ni umnega čebelarjenja. Skok (1998) meni, da so vse čebelarske organizacije nastale prav zaradi širjenja znanja o »umnem čebelarjenju«. To so izvajali s pisano besedo preko knjig in čebelarskih glasil ter z neposrednim izobraževanjem čebelarjev na predavanjih, posvetovanjih, tečajih, šolah in podobnem.

Za razumevanje tega sestavka je pomemben odgovor na vprašanje: Ali smo bili na Kranjskem po čebelarskem znanju v 18. stoletju pred drugimi narodi? Že Valvasor (1689) obširno piše o čebelarjenju na Kranjskem in poudarja, da je zelo razširjeno in priljubljeno. V besedilu so opisana tudi nekatera dogajanja povezana s čebelami – recimo o rojenju. K odgovoru na zastavljeno vprašanje veliko prispeva zapis Rihar-ja (1998):

…Med bivanjem na poskusni čebelarski postaji Montfavet pri Avignonu sem v bogati knjižnici ob študiju strokovnih piscev iz 16., 17. in 18. stoletja spoznal, da v 18. stoletju nobena Evropejcem znana dežela na svetu ni imela tako izdelanega načina čebelarjenja, kot je bilo čebelarstvo na Gorenjskem, in prav tega je Janša še izpopolnil. Torej je bil ta način čebelarjenja pristno slovenski…

Slovenski čebelar, 1998, str. 352

Pomen znanja, teoretičnega in praktičnega, za umno čebelarstvo so spoznali že pred nekaj stoletji. Jonke (cit. Borko (2014)) je to povedal takole: »Nicht jeder, der für den Pflug taugt, ist tauglich für die Bienenzucht. (Prevod: Za čebelarstvo ni vsak, kakor za motiko).« Ko so iskali pota za izboljšanja čebelarstva, so skoraj dosledno opozarjali na neuke čebelarje.

Slovenski čebelarji učitelji na čebelarskih šolah

V času prve zlate dobe kranjskega čebelarstva (1740-1820) so bili slovenski čebelarji učitelji na čebelarskih šolah:

- na Dunaju: Anton Janša (1734-1773)

Čebelarsko šolo je leta 1769 ustanovila Marija Terezija. Za prvega učitelja čebelarstva je 6. 4. 1770 imenovala kranjskega mladeniča, čebelarja Antona Janšo – učil je v letih 1770-1773 v parku Augarten na Dunaju. Pouk je bil v nemškem jeziku. Janša je znanje o čebelarjenju nedvomno prinesel s seboj iz rodne Gorenjske. Čebelarjenje gorenjskih čebelarjev je Janša s svojimi opazovanji dopolnil, kar je potem prerastlo v Janšev čebelarski nauk. Uporabljal je nakladno čebelarjenje, lesene gorenjske panje z vehami, prevažanje in pašo čebel. Učil je o prahi matic s troti v zraku, da se ne sme moriti čebel, kako se uravnava rojenje čebel, o pomlajevanju družin in drugem. Zaradi obilnega pridelka medu in voska je njegov način čebelarjenja na Dunaju in v okolici dobil veliko posnemovalcev.

Janša je napisal dve čebelarski knjigi – učbenika, ki poučujeta o kranjskem načinu čebelarjenja in sta Janši ter kranjskemu čebelarstvu prinesla svetovno slavo. Dunajski dvor je razposlal Janševi knjigi po c. kr. deželah. Na splošno so priznana Janševa načela in načini čebelarjenja. Posebej so poudarjene njegove praktične izkušnje. Janša piše na kratko in jasno ter razumljivo. Knjigi sta uvrščeni v svetovno klasično čebelarsko literaturo, sta njena bisera.

Janša poučuje čebelarstvo v parku Augarten – Ilustrirani Slovenec (1925)

Jezikovna posodobitev:
Ne morim čebel, da bi dobil medu in voska, temveč jih ohranim čvrste in zdrave, da mi prihodnje leto zopet nabirajo med (tekst iz § 174. – Janša, Anton: Popolni nauk o čebelarstvu).

Naslovnici Janševih knjig (1771 in 1775)

Abhandlung
vom
Schwärmen
der
Bienen.
von A. Janscha

WIEN,
gedruckt bey Joseph Kurzböck k.k. illirisch- und orientalischen Hof- wie auch N. Oest. Landschaftlichen und Universitäts-Buchdruckern.
1771.

Des Anton Janscha sel.
sehr erfahrnen Bienenwirthes,
und
Kaiserl. Königl. Lehrers
der
Bienenzucht
zu Wien
hinterlassene
vollständige Lehre
von der
Bienenzucht.
Herausgegeben und verleget
von dessen Nachfolger in seinem Lehramte
Joseph Münzberg.

WIEN,
gedruckt mit von Ghelenschen Schriften
1775.

- na Lanšprežu: Peter Pavel Glavar (1721-1784)

Ustanovitelj in učitelj je bil Peter Pavel Glavar – 1781. Peter Pavel Glavar je napisal leta 1781 Pravila za čebelarsko vrtnarsko šolo na Lanšprežu (rokopis je shranjen v Arhivu Republike Slovenije - AS; prevod je objavljen leta 2013 in 2017). Pouk je bil v deželanskem (slovenskem) jeziku. Pravila so unikaten in zelo pomemben dokument iz zgodovine svetovnega in še posebej slovenskega čebelarstva. V čebelarski literaturi, ne domači ali tuji, podobnih pravil nismo zasledili.

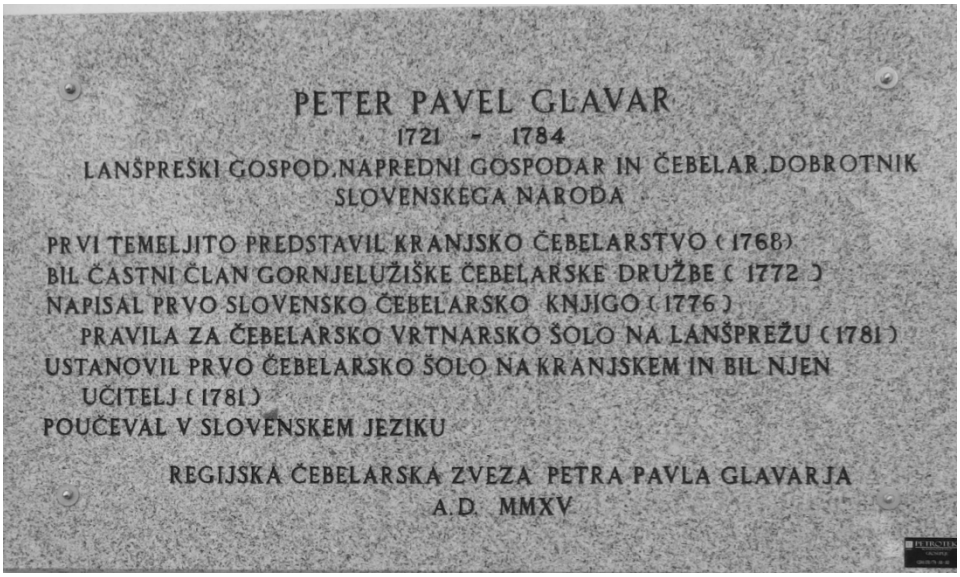

Spominska plošča Peter Pavel Glavar - kapela na Lanšprežu (2015)
Foto: Andrej Šalehar

- v Lvovu: Martin Kuralt (1757-1845)

Ustanovitelj in učitelj je bil Martin Kuralt (Janšev učenec). Martin Kuralt, takratni vodja univerzitetne knjižnice v Lvovu, je leta 1805 pisno zaprosil avstrijskega cesarja Franca I. za dovoljenje, da na lastne stroške uredi javno čebelarsko šolo v Lvovu, kar je bilo ugodno rešeno na začetku leta 1806. Čebelarska šola je delovala dve leti – 1806-1807. Jeziki poučevanja so bili prilagojeni poslušalcem (poljščina, nemščina, latinščina, francoščina). Osnova pouka je bil Janšev čebelarski nauk. Kuralt je priredil in izdal četrto izdajo Janševe druge knjige – 1807[2]. Ohranjena sta Kuraltova napisa na čebelnjakih in napis za lasten nagrobnik.

[2] Knjigo hranijo v knjižnici kapucinskega samostana v Škofji Loki

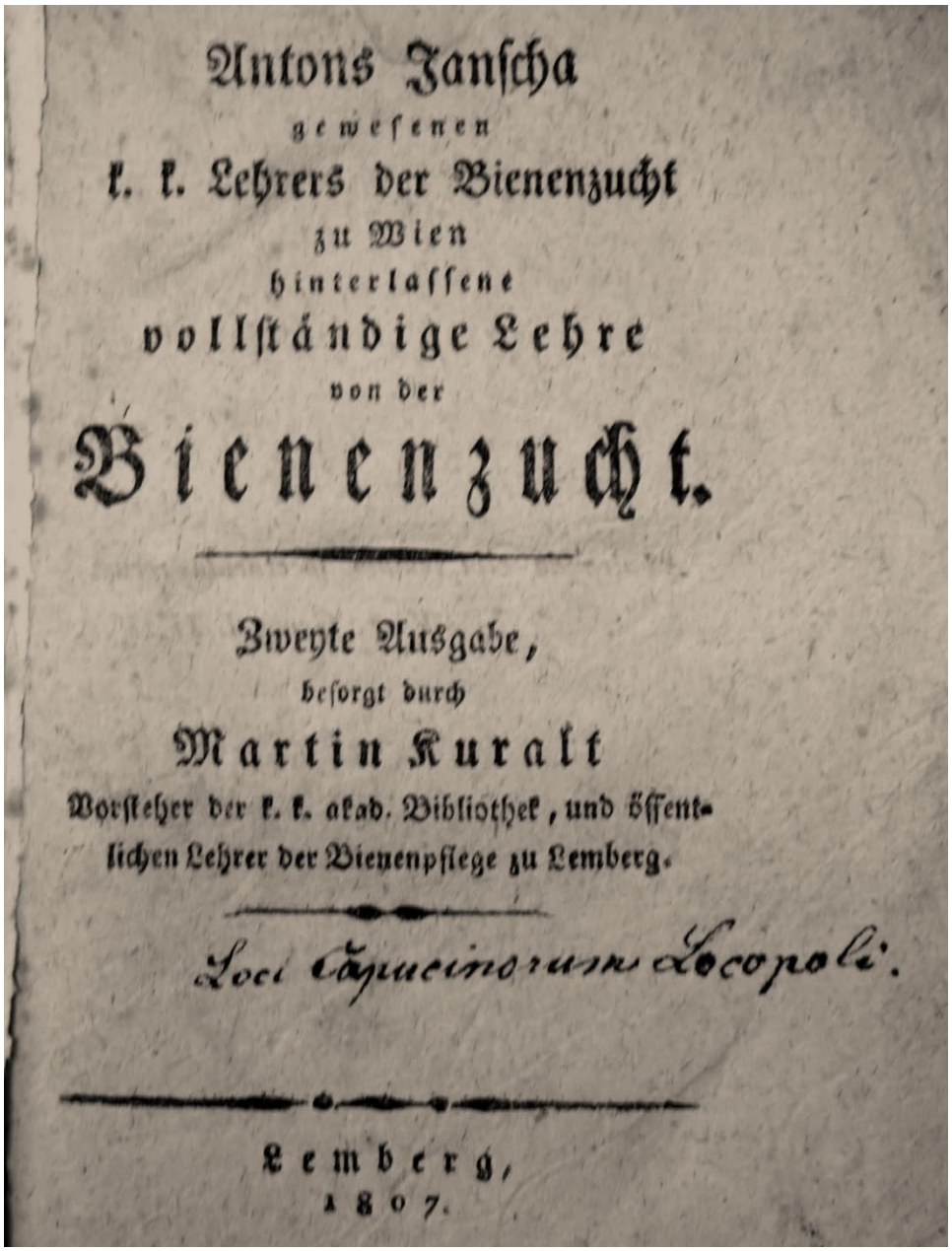
Antons Janscha
gewesenen
k. k. Lehrers der Bienenzucht
zu Wien
hinterlassene
vollständige Lehre
von der
Bienenzucht.

Zweyte Ausgabe,
besorgt durch
Martin Kuralt
Vorsteher der k. k. akad. Bibliothek, und öffentlichen Lehrer der Bienenpflege zu Lemberg.

Loci Capucinorum Leopoli.

Lemberg,
1807.

Naslovnica Kuraltove izdaje Janševe knjige - 1807[3]

[3] Na naslovnici je napačno zapisano »Zweite Ausgabe« – to je v resnici četrta izdaja.

Predlog za čebelarsko šolo na gradu Podsmreka pri Višnji Gori (1873–1874)

Predlog barona Emila Rothschütza (1873)

Emil Rothschütz
Slika objavljena v Wiener Landwirtschaftliche Zeitung, 25. 3. 1882

Predsednik novo ustanovljenega Kranjskega društva za umno čebelarstvo baron Emil Rothschütz je leta 1873 Kranjski kmetijski družbi predlagal ustanovitev čebelarske šole na gradu Podsmreka pri Višnji Gori. Prošnja naj bi bila predložena v odobritev kmetijskemu ministrstvu – Laibacher Zeitung (Landwirtschaftliches …, 1873). Glavni odbor Kranjske kmetijske družbe je na svoji seji dne 1. februarja 1874 zaprosil barona Rothschütza iz Podsmreke v zadevi subvencioniranja čebelarske šole na Dolenjskem za dopolnitve vloge, ki jo bo odbor potem poslal na kmetijsko ministrstvo – Laibacher Zeitung (Der Zentralausschus …, 1974). Za uresničitev tega predloga je baron Rothschütz dne 20. februarja 1874 poslal na vodstvo Kranjske kmetijske družbe podroben predlog za čebelarsko šolo (Bienenzuchtschule) na gradu Podsmreka pri Višnji Gori. Rokopis je v nemškem jeziku in na 11 listih vključuje: program za čebelarsko šolo, dva predračuna stroškov, načrt in lokacijo učnega paviljona in drugo, hrani pa ga Arhiv Republike Slovenije – SI AS533, SB 10 5, Bienensubventionen.

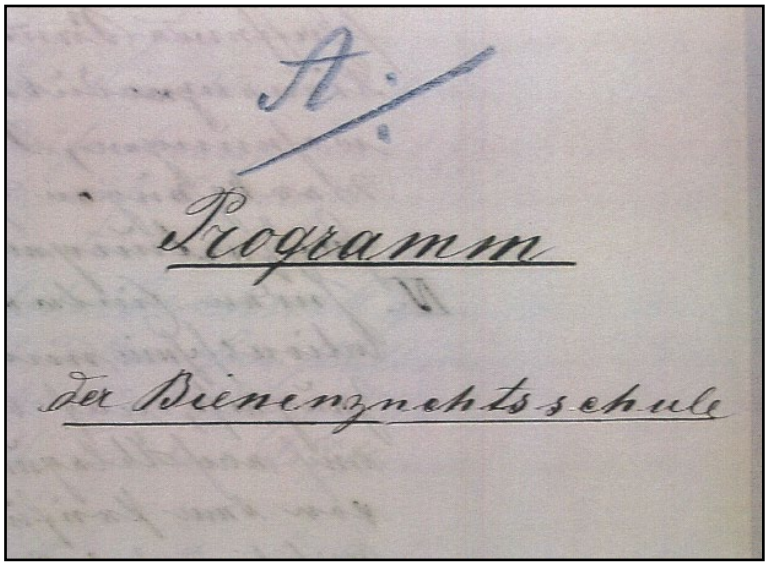

Naslovnica rokopisa
SI AS 533, SB/10 5, Bienensubventionen

Program za čebelarsko šolo (Bienenzuchtschule)[4]

Prevod programa čebelarske šole:
I. Teoretično praktični učni tečaji čebelarstva so v poletnih mesecih in trajajo, da bi izmenoma omogočili udeležbo večjemu številu učiteljev, dvajset dni v sedmih ponovitvah. Prvi tečaj se prične prvega junija in zadnji konča 20. oktobra.

II. Tečaj vključuje gradiva po Rothschützovem učbeniku (Baron E. Rothschütz' Illustrirter Bienenzuchts-Betrieb: ein Hilfs- und Handwörterbuch für Schule und Haus. 1. Vorarbeiten in Theorie und Praxis), in sicer:

A 1. mesečna opravila pri čebelnjaku;
2. čebelarska flora v Avstriji, posebej v južnih deželah monarhije, ponazorjena z zasajenenimi medovitimi rastlinami, zbirkami semen, herbariji in slikami ter povezano z botaničnimi ekskurzijami;
3. nabiralne snovi in čebelji produkti, njihova znanstvena pojasnitev in praktična uporaba;
4. naravna zgodovina čebele, pasme in varietete, notranji in zunanji organi, tri vrste čebel, njihova delitev dela in instinkti, pojasnjeno z anatomskimi preparati, zbirkami in ilustracijami;
5. bolezni čebel in čebelji škodljivci (zbirke in risbe);
6. ravnanje s čebelami in praktična reja po Dzierzonu v primerjavi s krajevno običajnimi koši ali panji posameznih avstrijskih dežel s ponazoritvami in pojasnili, o čebelnjakih, strojih in napravah; pašna reja skupaj s čebelarskimi ekskurzijami k sosednjim kmečkim čebelnjakom;
7. kratko poučevanje tehnike izdelave čebelnjakov, panjev in rekvizitov ter samostojna praktična izdelava v mizarskih delavnicah.

B. Predavanja o strokovnih pomožnih vedah:
a. geografska razširitev in zgodovina čebele,
b. simbolika in mitologija čebelarstva v zgodovinskih obdobjih,
c. statistika,
č. zakonska določila,
d. podpore s strani kmetijstva,
e. dejavnost društev,
f. čebelarska literatura, bibliografije in časopisi, z biografskimi skicami.

III. Pouk bo potekal v obeh deželnih jezikih dnevno, razen ob nedeljah in praznikih, v posebni za to izgrajeni učilnici. Dopoldne bo teorijo predaval vodja ustanove, popoldne pa bodo praktične vaje in demonstracije, ki jih bo vodil prvi čebelarski mojster. Za potrebe pouka bo v štirih samostojnih poslopjih na razpolago več kot 400 Dzierzonovih panjev vseh oblik in dežel, ki jih bo nudil lastnik ustanove, kakor tudi delno obstoječe delno pa nabavljene zbirke preparatov, čebeljih proizvodov in nadomestkov, čebelnjakov, strojev in naprav, knjižnica, strokovni časopisi in drugo.

[4] Rokopis je prebral Primož Debenjak, prevod in strokovna redakcija avtor sestavka

IV. Vsak udeleženec dobi potrdilo o vpisu (inskripcija) in na koncu spričevalo o obiskovanju (frekvenca); na posebno željo gojencev je mogoče opravljati ustni izpit pred izpitno komisijo, ki jo sestavljajo člani centralnega odbora kmetijske družbe in odbora Kranjskega čebelarskega društva ter vodja ustanove.

V. V skladu z okoliščinami lahko ustanova razširi predavanja na kmetijstvo, vrtnarstvo in sadjarstvo.

VI. Prehrano in stanovanje si lahko udeleženci brez kakršenkoli problemov dobijo v bližnji gostilni ali v 10 minut oddaljeni Višnji Gori. Oddaljenost od Ljubljane je po sedanji državni cesti okoli 3 in pol ure vožnje.

VII. Kar se tiče discipline, se bo ustanova ravnala po pravilih na kmetijskih srednjih šolah.

Tloris učilnice

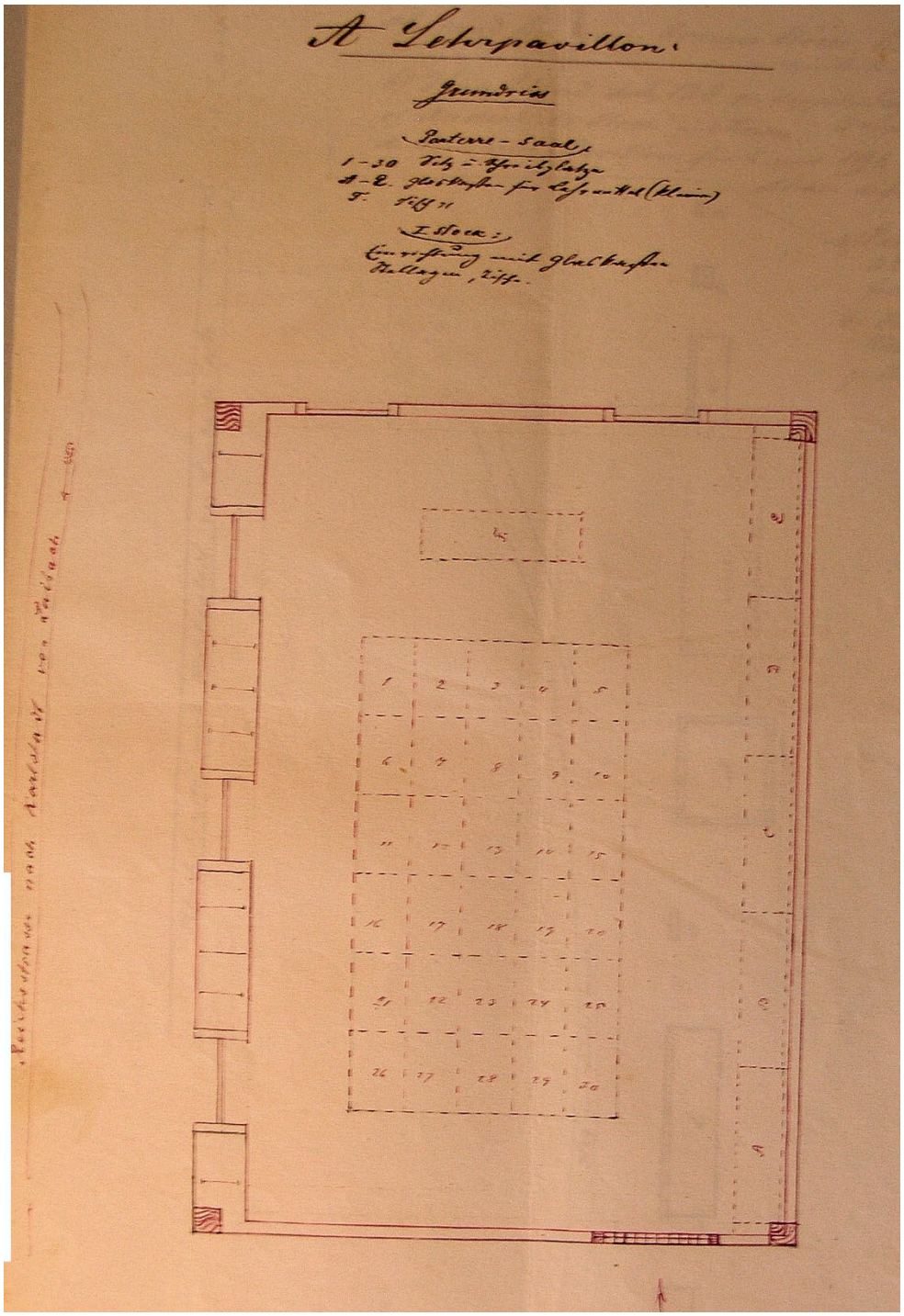

Tloris učilnice za čebelarsko šolo na gradu Podsmreka
SI AS 533, SB/10 5, Bienensubventionen

V učilnici je predvidenih 30 šolskih mest.

Razporeditev obstoječih Dzierzonovih čebelnjakov

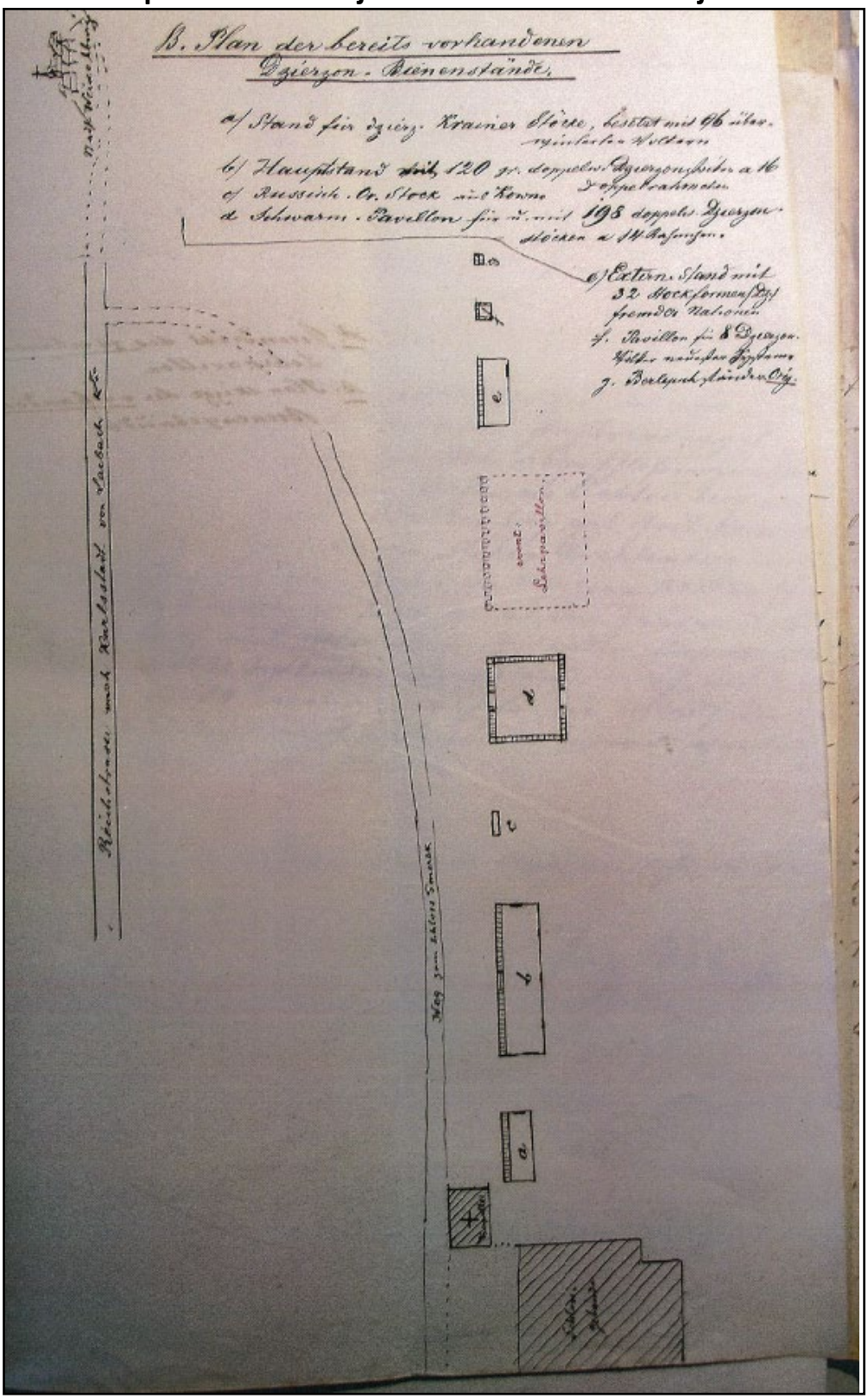

Načrt razporeditev obstoječih čebelnjakov in umestitev
učilnice na gradu Podsmreka
SI AS 533, SB/10 5, Bienensubventionen

Skica prikazuje razporeditev obstoječih čebelnjakov in umestitev učilnice ob poti pri gradu Podsmreka.

Reševanja predloga

Prvo novico o reševanju vloge za subvencioniranje deželne čebelarske šole, ki jo je predlagal baron Rothschütz in kjer naj bi se šolali učitelji iz Kranjske, Štajerske, Koroške, Gorice in Istre, je objavil Laibacher Zeitung (Locales …, 1874). Pisec predlog pozdravlja, ker bo šola prinesla Kranjski korist in slavo. Prav tako je zapisano, da v Avstriji ni boljšega strokovnjaka za vodenje take šole, kot je predsednik Kranjskega čebelarskega društva baron Emil Rothschütz.

Slovenska čebela (Družbena …, 1874) je v četrti številki v rubriki Družbena naznanila poročala: *»Gospodom učiteljem, kteri so za štipendije zarad obiskovanja čebelarske šole prosili, naznanujemo, da bodo njih prošnje meseca maja rešene. Reč je po zaukazu sl. ministerstva za poljedelstvo pri c. kr. kmetijski družbi, in upamo, da bo na korist dežele in učiteljev rešena.«* Kranjsko čebelarsko društvo – Slovenska čebela (Proračun …, 1874) - je v proračunu za leto 1874 med načrtovane stroške predvidela 350 goldinarjev *»Za štipendije učiteljem v obiskovanju čebelarskega poduka«.* V sestavku »Posnetek iz zapisnika odborne seje v Smreku 23. marca 1874«, ki ga je objavila Slovenska čebela (Posnetek …, 1874), je ta strošek pojasnjen. Zapisano je: *»… da je močno želeti, da bi bila saj nekterim učiteljem prilika dana, o počitnicah dejansko se učiti čebelarstva. Društvo že zdaj ne more učiteljem štipendije dajati, poskrbelo pa bode vse potrebno za prošnjo na c. kr. menisterstvo kmetijstva, da bi se v ta namen nekoliko obilniša podpora odločila. Če vis. ministerstvo prošnjo vsliši, bo učiteljem nemudoma naznanjeno, da se še letos dejanskega poduka udeležijo«.* Iz zapisnika odborove seje, ki je bila 16. junija 1874 v Ljubljani (Zapisnik …, 1874), pa je razvidno, da so bile prošnje učiteljev za denarno pomoč, da bi lahko med počitnicami obiskovali čebelarsko šolo, rešene. Pošiljanje odgovorov na prošnje pa so sklenili preložiti na čas, ko bo rešena prošnja za državno podporo. Na tej seji so podpisali prošnjo za državno podporo ter jo tudi oddali. Na veliko žalost in razočaranje kmetijsko ministrstvo prošnje ni ugodno rešilo, sporoča »Kratko poročilo II. občnega zbora čebelarskega društva v Ljubljani 7. aprila 1875« - Slovenska čebela (Kratko poročilo …, 1875).

Usoda predloga za čebelarsko šolo

Poročilo o delu Kranjskega čebelarskega društva od ustanovitve 30. julija 1873 do občnega zbora 7. aprila 1875 – Slovenska čebela (Poročilo delovanja …, 1875) v enajsti točki razkriva posledice neugodno rešene prošnje za pouk učiteljev na področju čebelarstva:

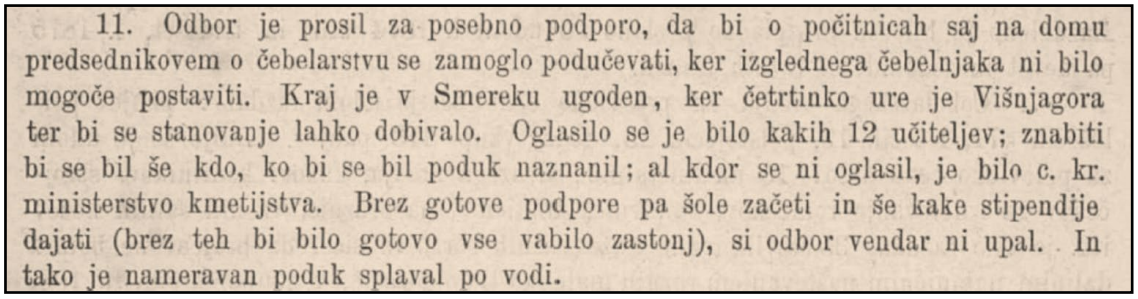

11. Odbor je prosil za posebno podporo, da bi o počitnicah saj na domu predsednikovem o čebelarstvu se zamoglo podučevati, ker izglednega čebelnjaka ni bilo mogoče postaviti. Kraj je v Smereku ugoden, ker četrtinko ure je Višnjagora ter bi se stanovanje lahko dobivalo. Oglasilo se je bilo kakih 12 učiteljev; znabiti bi se bil še kdo, ko bi se bil poduk naznanil; al kdor se ni oglasil, je bilo c. kr. ministerstvo kmetijstva. Brez gotove podpore pa šole začeti in še kake stipendije dajati (brez teh bi bilo gotovo vse vabilo zastonj), si odbor vendar ni upal. In tako je nameravan poduk splaval po vodi.

Slovenska čebela, 1875, str. 40

Rothschützova ideja o čebelarski šoli na gradu Podsmreka pri Višnji Gori je žal tako propadla. Njegov trgovski čebelnjak je bil v tistem času na višku svoje uspešnosti in njegova čebelarska šola bi verjetno prerastla meje tedanje Kranjske. V svojih cenikih je o njej (Bienenzuchtschule) obveščal že na začetku leta 1873, kakor kaže spodnji primer:

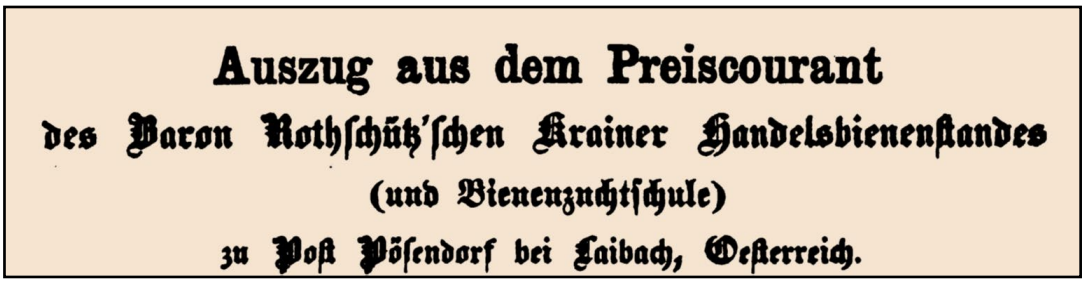

Auszug aus dem Preiscourant

des Baron Rothschütz'schen Krainer Handelsbienenstandes

(und Bienenzuchtschule)

zu Post Pösendorf bei Laibach, Oesterreich.

Der Bienen-Freund an der Salzach und am Inn, 1(1873)2, str. 16

Viri

Auszug aus dem Preiscourant des Baron Rothschütz'schen Krainer Handelsbienenstandes (und Bienenzuchtschule) zu Post Pösendorf bei Laibach. Der Bienen-Freund an der Salzach und am Inn, 1(1873)2, str. 16,
http://books.google.si/books?id=JKhYAAAAcAAJ&dq=krainer+biene&as_brr=1&ie=ISO-8859-1&redir_esc=y

Bienensubventionen – **(SI AS 533 SB 10-5 - Bienensubventionen)**

Borko Marko, (2014). Za čebelarstvo ni vsaki, kakor za matiko. Slovenski čebelar, let. CXVI, štev. 9, str. 294.

Der Zentralausschuss der krainischen Landwirtschafte Geselschaft. Laibacher Zeitung, 4 februar 1874, št. 27.
https://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:doc-Y74PHJYX

Družbena naznanila (1874). Slovenska čebela, let. 2, štev. 4, str. 32.
https://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:doc-Q2XDN7WF

Kratko poročilo II. občnega zbora čebelarskega društva v Ljubljani 7. aprila 1975. Slovenska čebela, 3(1875)4, str. 29–32.
https://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:doc-M7ZNY4WB

Landwirtschaftliches (1873). Laibacher Zeitung, štev. 256, str. 1788.
https://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:doc-8RUU48GP

Locales (1874). Laibacher Zeitung, štev. 80, str. 568.
https://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:doc-7W6PAT54

Poročilo delovanja kranjskega čebelarskega društva od vstanovljenja 30. julija 1873 do občnega zbora 7. aprila 1875. , Slovenska čebela, 3(1875)5, str. 38–40.
https://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:doc-6AEIZGZL

Proračun za l. 1874 (1874). Slovenska čebela, let. 2, štev. 6, str. 48.
https://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:doc-IDOW2DU9

Rothschütz, E. Bienenzuchtsschule. Smerek 1874, 11 strani. **(Bienensubventionen - SI AS 533 SB 10-5)**

Šalehar, Andrej (2014). Poučevanje čebelarstva na Kranjskem. Od Petra Pavla Glavarja (1768) in Antona Janše (1770) do Emila Rothschütza (1874). Rodica, Novo mesto, 151 strani.
http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-GERFHPW7

Zapisnik odborove seje 16. jun. 1874 v Ljubljani. Slovenska čebela, 2(1874)9, str. 73–76.
https://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:doc-ODXBDTXH